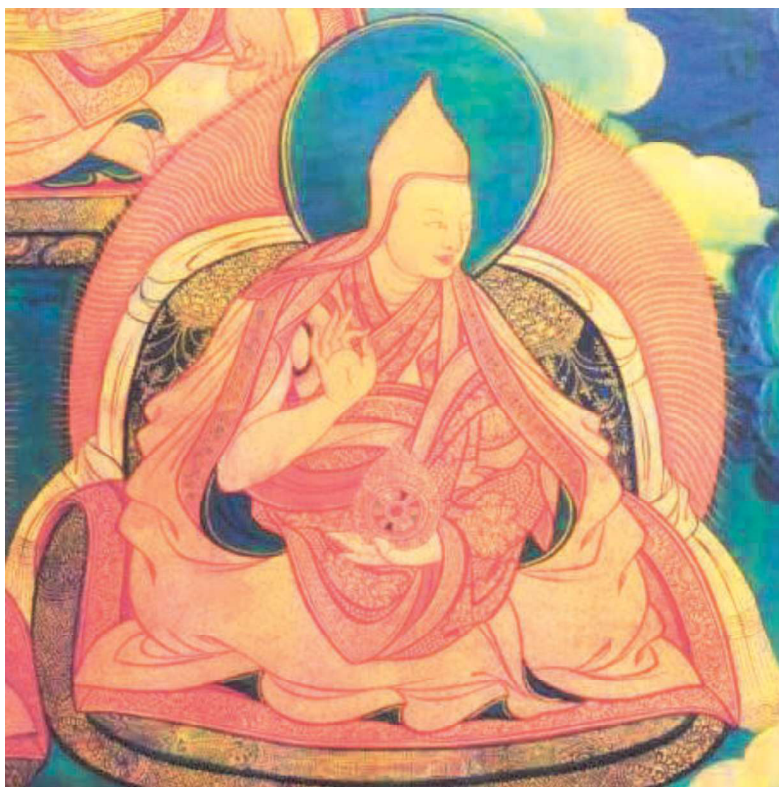

Den 6. Dalai Lamas Digte

Af Jens Kornerup
Walter

Forfatter, dokumentarfilmproducent
og lektor

Den 6. Dalai Lama var digter. Her præsenteres et udvalg af hans digte i en ny og mundret dansk oversættelse.

Historien om den 6. Dalai Lama starter med hans forgænger, den "store" 5. Dalai Lama. Han etablerede gelug-ordenen som den herskende munkeorden i Tibet; han samlede Tibet til et rige med Lhasa som hovedstad og Dalai Lama som overhoved, og med en statslig administration under hans kontrol. Han påbegyndte bygningen af Potala i 1647.

Hen mod slutningen af sit liv udnævnte den 5. Dalai Lama en person, Sangye Gyatso, som skulle varetage regerings-opgaven efter hans død. Hans død blev hemmeligholdt i 15 år, og i den periode blev den nye inkarnation, den 6. Dalai Lama, fundet, opdraget og oplært til at være Dalai Lama. Han blev født som Sanjen Tenzin i 1683 i en adelsfamilie nær grænsen til Bhutan. I 1697 blev den 5. Dalai Lamas død offentliggjort, og den 14 årige Sanjen Tenzin udnævnt til den 6. Dalai Lama.

Til at begynde med fortsatte den unge mand sine studier, men det viste sig snart, at han havde ringe interesse for munkelivet såvel som for udøvelsen af den politiske magt, som

var knyttet til Dalai Lamas person, og Sangye Gyatso fortsatte med at varetage alle regeringens opgaver. Den 6. Dalai Lama afviste at leve som munk, men dette betød ikke, at han mistede sin position som Dalai Lama. Han foretrak at gå klædt som en almindelig adelsmand og afviste mange af Dalai Lama positionens privilegier. Han opholdt sig ofte i parkerne omkring Potala og tilbragte aftenerne på gaderne i Lhasa, drak vin på værtshusene, underholdt sig med sang og havde erotiske forhold til forskellige kvinder. Han trak sig i en periode tilbage for at bo i et telt i Potalas park. Han døde som 24-årig på rejse af ukendte årsager.

I sit korte liv skrev den 6. Dalai Lama mere end hundrede digte, fortrinsvis om kærlighed. Her er et udvalg, gendigtet på dansk af undertegnede efter K. Dhondup's og P. Williams' oversættelser fra Tibetansk til engelsk. Oplevelsen og tolkningen af digtene overlades helt til læseren, blot skal det bemærkes, at trods digtenes verdslige indhold, ligger den buddhistiske opfattelse af menneskelivet som forgængelighed og lidelse som en grundtone bag digtenes skildring af livsudfoldelse og skønhed.

Den 6. Dalai Lamas digte

Over Østens høje stiger
Det smilende ansigt i månen
I mit sind dannes
Min elskedes smilende ansigt

Gårsdagens nye spirende skud
Er visne strå i dag
Som ynglingens aldrende krop
Stift bøjet i sydvendt bue.

Om kun jeg kunne ægte
Den ene, som jeg elsker
Ville lykken at vinde den dyreste juvel
Fra havets dybeste grund være min.

Hun dufter sødt af krop
Min elskede, landevejsdronningen;
Som den værdiløse hvide turkis
Blev hun fundet for at kastes bort.

At længes efter godsejerens datter,
Blomstrende i ungdommelig skønhed,
Er som at begære fersknerne
Der modnes på de høje ferskentræer.

Jeg er søvnløs,
Fordi jeg elsker;
Træthed og skuffelse overskygger alt,
Hvis dagen ikke bringer min elskede til
mig.

Vårblomster visner i høst,
De turkisgrønne bier kan ikke sørge.
Skæbnen skiller min elskede fra mig,
vor lod er ikke at græde.

Frosten dækker de skønneste blomster,
Og den kolde nordenvind blæser;
Frosten og vinden er kommet
For at drive bierne bort fra blomsterne.

Af kærlighed til mosen
ønsker vildgåsen at blive.
Men isen dækker søen,
Og vildgåsen flyver bort.

Den følelsesløse færge
Træhestehoved kigger tilbage,
Men min elskede er ligeglad
Og kigger slet ikke på mig.

Jeg har hejst bedeflag
For min elskedes lykke.
Skovhugger Anjo Shelngo
Tramp ikke på hendes lykkeflag.

Den pragtfulde stokrose blomster
Som en ofring til alteret.
Det gør den unge turkise bi også,
"Tag mig med til alteret."

Hvis min elskede, som stjal min hjerte,
Forsager verden for den hellige dharma.
Søger også min ungdom
Ophold i eremittens bolig.

Jeg bøjer mig
For min lamas belæring,
Men i hemmelighed undslipper mit hjerte
Til tanker om min elskede.

Skønt jeg mediterer derpå
Kommer min lamas ansigt ikke til mig;
Men til mig kommer igen og igen
Min elskedes smilende ansigt.

Hvis jeg kunne meditere på dharma,
Så intenst som jeg tænker på min elskede
Vandt jeg utvivlsomt frem til oplystheden
Sikkert i denne ene livstid.

Når min lykke var god,
Hejste jeg lykkebringende bedeflag,
Og den ædelfødte frue
Bød mig til sit hjem.

Hendes smil strålede
til alle der var i lokalet,
Men fra øjenkrogen
Talte hende kærlighed til mig.

Da juvelen var min,
Var jeg ligeglad og overså dens værdi.
Nu, da juvelen er tabt til andre,
Overvældes jeg af melankoli,
Og dens sande værdi går op for mig.

Min elskede, som i sandhed elskede mig
Er blevet stjålet for at ægte en anden.
Jeg er syg af sørgende længsel,
Håbløsheden udtærer min skrøbelige
krop.

I drømme ser jeg ofte
Min tabte elskede.
Jeg må gå til en sandsiger,
Som snart kan søge efter hende til mig.

Hvis pigen vil leve evigt
Vil vinen evindeligt flyde.
Værtshuset er min himmel;
Med vin er jeg tilfreds.

Var pigen født af en menneskelig moder
Eller af ferskentræets stamme?
Hendes kærlighed blomster og visner
Så hastigt som ferskentræets blomster.

Min elskede fra barndommen
Synes at være af ulverace;
Selv efter mange nætter sammen
Prøver hun som ulven at flygte til bjerge-
ne.

Fælder og lassoeer kan fange
Vilde heste, som flygter over højene.
Intet, end ikke magi, kan bedåre
Den elskede, hvis kærlighed er forbi.

Mod ørnens vinger
Har klipperne været grusomme.
De snu og upålidelige
Har plaget mig altid og uden ophør.

Lyserøde skyer
Skjuler frost og snestorme.
Han som er halvt munk
Er dharmas skjulte fjende.

Månen ser i nat
Ud til at være fuldmåne,
Men haren inde i månen
ser ikke ud til at være i live.

Meru, bjerget i universet centrum
Står stadig og urokkeligt.
Solen og månen vil dreje rundt,
Trofast uden at fare vild.

Som den tredje dags opstående måne
Er min elskede klædt rent og hvidt.
Men den femtende dags fulde måne
Aflægger ed på mødets lysende renhed.

Gøgen vender tilbage fra landet Mon
Bringer regn til de tørre marker.
Jeg har nu mødt min elskede,
Jeg hviler i stille lyksalighed.

Alle slags hunde
kan tæmmes med kød og brød;
Men værtshusets tæmmede huntiger
Rejser sig igen i rasende oprør.

Selv himlens stjerner
Kan astrologien måle.
Hendes legeme kan kærtegnes,
Men intet kan lodde
hendes dybe, indre længsel.

Ingen ved om mit møde med min elskede
I skoven i den sydlige dal,
undtagen den snaksomme papegøje.
"Røb ikke min hemmelighed."

I Lhasa er stor trængsel af mennesker
I Chungyal er menneskene dejlige.
Min kæreste, som jeg længes efter,
Er nu i Chungyal dalen.

Det sneede i skumringen,
Da jeg ledte efter min elskede.
Nu kan hemmeligheden ikke forties;
I sneen bliver fodsporene tilbage.

Når jeg dvæler i Potala,
er jeg Rigdzin Tsangyan Gyatso,
Når jeg strejfer om i Lhasa og Shol
Er jeg libertineren Dangzang Wangpo.

Min kæreste, som venter på mig i sengen,
Overgiver blidt sin søde, bløde krop;
Er hun kommet for at snyde mig
Og berøve mig mine dyder.

Pilen har ramt sit mål,
Odden har boret sig ned i jorden.
Jeg har mødt min elskede.
Mit hjerte følger hende helt af sig selv.

Påfugle fra Bengalen,
Papegøjer fra Kongpos dybder
Skønt født i forskellige lande
Mødes de til sidst i Lhasas hellige land.

Folk sladrer om mig.
Jeg er ked af, hvad jeg har gjort;
Jeg har taget tre tynde skridt
Og er endt på min kærestes værtshus.

Piletræet elsker spurven.
Og spurven elsker piletræet.
Når piletræet og spurven elsker hinanden,
Kan den grå høg ikke skille dem.

"Snaksomme papegøje,
Bliv ved med at holde munden lukket."
Sangdroslen i pilelunden
Har lovet at synge en sang for mig.

Hvide trane!
Lån mig dine vinger.
Jeg flygter ikke langt;
Fra Lithang vender jeg tilbage.

Yama, min karmas spejl,
som dvæler i dødens skygge,
du må dømme og skænke retfærdighed.
Retfærdighed fik jeg ikke som levende,
her.

- Et udvalg gendigtet på dansk af Jens Kornerup
Walter efter K. Dhondups og P. Williams over-
sættelser fra tibetansk til engelsk. -

